

Załącznik do Uchwały Nr 447/23
Zarządu Województwa Łódzkiego
z dnia 30 maja 2023 r.

STRATEGIA INWESTYCYJNA
dla wdrażania Instrumentów Finansowych
w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Maj 2023

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Regulacje prawne	3
III.	Definicje	5
IV.	Podstawy wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach FEŁ2027	6
1.	Ocena ex ante	6
2.	Dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu instrumentów finansowych	7
3.	Podstawy strategiczne dla wdrażania instrumentów finansowych	8
V.	Model funkcjonowania instrumentów finansowych	10
VI.	Instrumenty Finansowe w ramach FEŁ2027	11
1.	Działanie FELD.01.06 Inwestycje w MŚP – IF (Wzrost konkurencyjności MŚP (RSO 1.3.))	12
2.	Działanie FELD.02.03 Efektywność energetyczna – IF (Termomodernizacja budynków (RSO 2.1.))	14
3.	Działanie FELD.02.07 Odnawialne źródła energii – IF (Odnawialne źródła energii (RSO 2.2.))	16
4.	Działanie FELD.02.14 Gospodarka o obiegu zamkniętym – IF (Gospodarka o obiegu zamkniętym i zasobooszczędna (RSO 2.6.))	18
5.	Działanie FELD.06.05 Kultura i turystyka – IF (Rozwój infrastruktury w zakresie kultury i turystyki (RSO 4.6.))	20
VII.	Montaż finansowy	22
1.	Wkład UE i krajowy do instrumentów finansowych	22
2.	Płynność finansowa Funduszu Powierniczego	22
3.	Wykorzystanie Zasobów Zwróconych w okresie kwalifikowalności	23
VIII.	Etapy wdrażania instrumentów finansowych	23
IX.	Wynagrodzenie MFP i PF	23
X.	Monitoring, sprawozdawczość oraz ewaluacja realizacji Strategii Inwestycyjnej	24
XI.	Efekt dźwigni	24
XII.	Polityka wyjścia	25
XIII.	Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej	25

I. Wprowadzenie

Strategia Inwestycyjna stanowi podstawę określającą ogólne kierunki, cele, zasady i sposoby wdrażania Instrumentów Finansowych (IF) w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 i jest podstawą do określenia zasad współpracy pomiędzy IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027, a podmiotami wdrażającymi Instrumenty Finansowe w regionie.

Przygotowując niniejszy dokument opierano się w szczególności na zapisach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 (FEŁ2027) oraz Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu (SZOP), jak również na wnioskach płynących z dokumentu „Ewaluacja ex-ante w zakresie instrumentów finansowych dla Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027” opracowanego przez EU-CONSULT Sp. z o.o. na zlecenie Instytucji Zarządzającej RPO WŁ, oraz na doświadczeniach z wdrażania instrumentów finansowych w ramach perspektywy finansowej 2007-2013 (JEREMIE) i 2014-2020 (Jeremie 2).

Strategia ma charakter dynamiczny i będzie podlegać aktualizacji w miarę zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu. Jako swoistego rodzaju mapa instrumentów finansowych, dokument zawiera ogólne założenia do wdrażania IF w ramach FEŁ2027 i może być uzupełniany/doprecyzowywany w okresowych Rocznych Planach Działań, uszczegóławiających działania planowane w kolejnych latach realizacji Projektu.

II. Regulacje prawne

Przygotowanie i realizacja programów regionalnych, w tym wdrażanie instrumentów finansowych, w perspektywie finansowej 2021-2027 odbywa się w oparciu o katalog aktów normatywnych oraz innych regulacji prawnych, przyjętych zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i państw członkowskich.

Poniżej przedstawiono wybrane, najważniejsze regulacje, mające zastosowanie w procesie wdrażania instrumentów finansowych, na których opierano się przy sporządzaniu niniejszej Strategii i których przestrzeganie jest obligatoryjne w toku jej realizacji, zarówno na poziomie IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027, Menadżera Funduszu Powierniczego jak też Partnerów Finansujących i (we właściwym zakresie) Ostatecznych Odbiorców.

Podstawą prawną wdrażania instrumentów finansowych jest art. 58 Rozporządzenia ogólnego wskazujący na możliwość zapewnienia przez instytucje zarządzające wkładu programu do instrumentów finansowych, podkreślający jednocześnie konieczność wspierania inwestycji uznawanych za finansowo wykonalne, ale nieotrzymujących wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych. Pozostałe akty prawne stanowiące podstawę wdrażania IF:

Przepisy krajowe i unijne, w tym:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U.UE.L.2021.231.159) (Rozporządzenie Ogólne);

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności(Dz.U.UE.L.2021.231.60);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającego rozporządzenia nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającego rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U.UE.L.2018.193.1);
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. poz. 1079) (Ustawa wdrożeniowa);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.) (Ustawa o Finansach Publicznych);
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. 2019 poz. 2019) (Ustawa Prawo Zamówień Publicznych);
- Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2022 r. poz. 593 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L.2016.119.1) (Rozporządzenie RODO) oraz Ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781);
- Komunikat Komisji Europejskiej z 21 marca 2018 r. w sprawie nowych wymagań przeciwko unikaniu opodatkowania w prawodawstwie UE regulującym w szczególności operacje finansowe i inwestycyjne (C(2018)1756);
- program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027 przyjętego uchwałą nr 1050/22 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 28 listopada 2022 r. w związku z decyzją Komisji Europejskiej nr CCI 2021PL16FFPR005 z dnia 5 grudnia 2022 r., wraz ze Szczegółowym Opisem Priorytetów Programu przyjętym uchwałą nr 260/23 Zarządu Województwa Łódzkiego z dnia 31 marca 2023 r.;
- ocena ex-ante instrumentów finansowych pt. Ewaluacja ex ante w zakresie instrumentów finansowych dla Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027, przeprowadzona na zlecenie Instytucji Zarządzającej zgodnie z art. 58 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego (Ocena ex ante),

a także wszelkie przepisy o charakterze wykonawczym, uzupełniającym lub pomocniczym, w odniesieniu do wyżej wymienionych regulacji, w tym, w szczególności rozporządzenia i wytyczne ministra właściwego do spraw rozwoju.

III. Definicje

Beneficjent, Menadżer Funduszu Powierniczego, MFP – podmiot pełniący rolę Beneficjenta w rozumieniu art. 2 pkt 9) Rozporządzenia Ogólnego oraz art. 2 ust. 1 Ustawy wdrożeniowej, który występuje w roli podmiotu wdrażającego Fundusz Powierniczy (Menadżera Funduszu Powierniczego)

FEŁ2027, Program – program regionalny Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Fundusz Powierniczy – fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 20 Rozporządzenia Ogólnego, ustanowiony przez Menadżera Funduszu Powierniczego w celu realizacji Umowy

Fundusz Szczegółowy – fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 21 Rozporządzenia Ogólnego, ustanowiony przez Partnera Finansującego w ramach danej Umowy Operacyjnej

Instrument Finansowy, IF – oznacza formę wsparcia udzielanego Ostatecznym Odbiorcom, zgodnie z art. 2 pkt 16 Rozporządzenia Ogólnego

Instytucja Pośrednicząca, IP FEŁ2027, IP – podmiot publiczny lub prywatny, za którego działania odpowiedzialność ponosi instytucja zarządzająca lub który wykonuje obowiązki lub zadania w imieniu takiej instytucji, zgodnie z art. 2 pkt 8 Rozporządzenia Ogólnego; Centrum Obsługi Przedsiębiorcy, któremu porozumieniem z dnia 12 kwietnia 2023 r. Instytucja Zarządzająca powierzyła zadania związane z realizacją programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Instytucja Zarządzająca, IZ FEŁ2027, IZ – podmiot, o którym mowa w art. 72 Rozporządzenia Ogólnego. Instytucja Zarządzająca Programem Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Inwestycja Końcowa – oznacza przedsięwzięcie realizowane przez Ostatecznego Odbiorcę, na które przeznaczone jest wsparcie w postaci Produktu Finansowego udzielane na podstawie Umowy Inwestycyjnej

Krajowe współfinansowanie – jakiegokolwiek krajowe publiczne lub prywatne współfinansowanie na rzecz instrumentu finansowego, o którym mowa w art. 59 ust. 8 Rozporządzenia Ogólnego, w tym Krajowe współfinansowanie Funduszu Powierniczego

MŚP – mikro-, małe lub średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu zalecenia Komisji 2003/361/WE z dnia 6 maja 2003 r. dotyczącego definicji przedsiębiorstw mikro, małych i średnich oraz definicji zawartej w Załączniku I rozporządzenia GBER

Ocena ex ante – „Ewaluacja ex ante w zakresie instrumentów finansowych dla Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027” przeprowadzona na zlecenie Instytucji Zarządzającej zgodnie z art. 58 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego

Okres Kwalifikowalności – okres, w którym mogą być ponoszone Wydatki Kwalifikowalne w ramach Projektu, zgodnie z art. 63 ust. 2 Rozporządzenia Ogólnego

Ostateczny Odbiorca – podmiot otrzymujący wsparcie w postaci Produktu Finansowego w ramach Umowy Inwestycyjnej na Inwestycję Końcową, zgodnie z art. 2 pkt 18 Rozporządzenia Ogólnego

Umowa o finansowanie – umowa o finansowanie projektów IF w ramach FEŁ2027, zawierana pomiędzy IP FEŁ2027, a podmiotem wdrażającym Fundusz Powierniczy (MFP)

Partner Finansujący, PF – podmiot wdrażający instrument finansowy w rozumieniu art. 2 pkt 22 Rozporządzenia Ogólnego, w tym bank, instytucja finansowa, fundusz inwestycyjny (włączając jednostki specjalnego przeznaczenia) lub

inny podmiot, publiczny lub prywatny, wybrany przez Menadżera Funduszu Powierniczego zgodnie z postanowieniami Umowy w celu realizacji zadań Funduszu Szczegółowego, o którym mowa w art. 2 pkt 21 Rozporządzenia Ogólnego

Pomoc de minimis – środki pomocy, o których mowa w art. 3 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis, a także w Rozporządzeniu Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 29 września 2022 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów na lata 2021-2027 (Dz.U. 2022 poz. 2062)

Produkt Finansowy – środek wsparcia finansowego mogący przybrać formę, np. pożyczki, poręczenia, inwestycji kapitałowych lub quasi-kapitałowych, pożyczki z umorzeniem kapitału, pożyczki z dotacją, zgodny z parametrami określonymi w Strategii Inwestycyjnej, oferowany przez Partnera Finansującego na rzecz Ostatecznych Odbiorców na warunkach określonych w umowie operacyjnej

Projekt – przedsięwzięcie zatytułowane: „Instrumenty finansowe dla rozwoju województwa łódzkiego w ramach FEŁ2027” stanowiące operację w rozumieniu art. 2 pkt 4 lit. b Rozporządzenia Ogólnego

System SL2021 – aplikacja wspierająca realizację projektów, wchodząca w skład Centralnego systemu teleinformatycznego (CST2021), tj. systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 2 pkt 29 Ustawy wdrożeniowej

Strategia Inwestycyjna/Strategia – niniejsza Strategia Inwestycyjna dla wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach Projektu obejmująca uzgodnienia dotyczące wdrażania, oferowane produkty finansowe, określenie docelowych ostatecznych odbiorców, planowane łączenie ze wsparciem w ramach dotacji, pełniące rolę biznesplanu dla wdrażanych IF (w tym określenie efektu dźwigni)

SZOP – Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Roczny Plan Działania, RPD – oznacza dokument określający planowany przebieg realizacji Projektu w przyszłym okresie tj. roku kalendarzowym

Zasoby Zwrócone – środki zwrócone do Funduszu Powierniczego po ich wykorzystaniu przez Ostatecznych Odbiorców w ramach Instrumentów Finansowych, przypisane do Wpłaconego Wkładu, w tym zwroty kapitału oraz wszelkie przychody i inne wygenerowane wpływy, w tym odsetki, opłaty gwarancyjne lub poręczeniowe, dywidendy, zyski kapitałowe

IV. Podstawy wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach FEŁ2027

1. Ocena ex ante

Zgodnie z wymogami art. 58 ust. 3 Rozporządzenia ogólnego, Instytucja Zarządzająca w 2021 r. zleciła wykonanie badania pn. „Ewaluacja ex ante w zakresie instrumentów finansowych dla Programu Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027”, co było niezbędne do podjęcia decyzji o dokonaniu wkładów z programu do instrumentów finansowych w ramach FEŁ2027. Badanie zakończyło się wydaniem raportu końcowego w grudniu 2021 r.

Wnioski płynące z Oceny ex ante mają znaczenie w szczególności w zakresie uzasadnienia planowanej interwencji publicznej wobec różnych obszarów i odbiorców wsparcia instrumentów finansowych. Badanie ewaluacyjne, którego celem była ocena rzeczywistych potrzeb finansowych w województwie łódzkim w poszczególnych obszarach polityki rozwoju oraz ustalenie wielkości luki finansowej w zakresie dostępu do finansowania zwrotnego, wskazało, że wsparcie w formie instrumentów finansowych w ramach FEŁ2027 rekomendowane jest m.in. w:

- celu polityki (CP 1) pn. *bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej*, w Prioryecie 1. FEŁ - FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA INNOWACYJNEGO ŁÓDZKIEGO,

- celu polityki (CP 2) pn. *bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, oraz zrównoważonej mobilności miejskiej*, w Prioryecie 2. FEŁ - FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO,

- celu polityki (CP 4) pn. *Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych*, w Prioryecie 6. FEŁ - FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM.

Wyniki oceny ex ante stanowią potwierdzenie możliwości wdrażania Instrumentów Finansowych w wybranych obszarach FEŁ2027, prezentują ogólne wskazówki co do ich implementacji i mogą podlegać aktualizacji w trakcie realizacji Projektu.

W ramach wskazanych powyżej celów polityki i priorytetów, Instytucja Zarządzająca, w wyniku negocjacji kształtu FEŁ2027 z Komisją Europejską, na podstawie zasad ustalonych w Umowie Partnerstwa, określiła w Programie szczegółowe obszary, w których zaprojektowano wdrażanie IF.

Niniejsza Strategia jest podsumowaniem wyników pierwotnej Oceny ex ante oraz zapisów FEŁ2027 (wraz z SZOP) i zawiera wszystkie elementy określone w art. 58 ust. 3 Rozporządzenia Ogólnego.

2. Dotychczasowe doświadczenia we wdrażaniu instrumentów finansowych

Województwo Łódzkie posiada duże doświadczenie we wdrażaniu instrumentów finansowych na przestrzeni dwóch perspektyw finansowych: 2007-2013 oraz 2014-2020.

Część środków RPO WŁ 2007-2013 w kwocie około 218 mln zł. przeznaczono na wspieranie inicjatyw rozwojowych MŚP z wykorzystaniem instrumentów inżynierii finansowej. W ramach III Osi priorytetowej: „Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość”, Działanie III.4: „Rozwój otoczenia biznesu” RPO WŁ na lata 2007-2013 uruchomiono inicjatywę JEREMIE, której celem było stworzenie nowego pozadotacyjnego mechanizmu wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W związku z powyższym we wrześniu 2009 roku Województwo Łódzkie zawarło z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Umowę o finansowanie w zakresie wdrażania instrumentów inżynierii finansowej w formule funduszu powierniczego (funduszu funduszy) w ramach inicjatywy JEREMIE, która okazała się efektywnym i sprawnym mechanizmem wsparcia. W ramach realizacji Projektu pn. *Łódzki Regionalny Fundusz Powierniczy JEREMIE* dotychczasowe wsparcie przekraczające łącznie kwotę 500 mln zł trafiło do ponad 3 000 firm z terenu województwa łódzkiego. Dzięki udzielonym pożyczkom i poręczeniom (reporęczeniom), przedsiębiorcy sektora MŚP mogli prowadzić inwestycje ukierunkowane na ich rozwój.

Również w ramach RPO WŁ 2014-2020 istotną część alokacji programu w kwocie około 497 mln zł. przeznaczono na wsparcie w formie instrumentów finansowych. W listopadzie 2016 r. zawarto z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Umowę o finansowanie Projektu pn. *Instrumenty finansowe dla rozwoju województwa łódzkiego*, w ramach której wdrażano instrumenty finansowe w trzech obszarach RPO WŁ 2014-2020:

- Oś priorytetowa II – Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka, Działanie II.3 – Zwiększenie konkurencyjności MŚP, Poddziałanie II.3.2 – Instrumenty finansowe dla MŚP,
- Oś priorytetowa IV – Gospodarka niskoemisyjna, Działanie IV.2 – Termomodernizacja budynków, Poddziałanie IV.2.3 – Termomodernizacja budynków w oparciu o zastosowanie instrumentów finansowych,

- Oś priorytetowa VIII – Zatrudnienie, Działanie VIII.3 – Wsparcie Przedsiębiorczości - Poddziałanie VIII.3.2 – Wsparcie przedsiębiorczości w formach zwrotnych.

Dotychczas w ramach Projektu udzielono ponad 2 200 pożyczek na kwotę ponad 600 mln zł, w tym:

- ponad 2 000 pożyczek dla firm sektora MŚP na kwotę ponad 540 mln zł,
- ponad 100 pożyczek termomodernizacyjnych dla wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych na kwotę prawie 60 mln zł,
- ponad 80 pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla osób bezrobotnych i biernych zawodowo na kwotę prawie 5 mln zł.

Pozytywne doświadczenia z wdrażania instrumentów zwrotnych dla ww. perspektyw finansowych, jak również zasięg i wartość wsparcia opiewające w sumie na kwotę około 1,1 mld zł udzieloną w ramach ponad 5 000 wsparć wskazują jednoznacznie, że Instrumenty Finansowe z powodzeniem powinny być wdrażane w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2027.

3. Podstawy strategiczne dla wdrażania instrumentów finansowych

Zastosowanie zwrotnych form finansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach FEŁ2027, a także obszary, w których tego rodzaju wsparcie będzie wykorzystywane, znajdują swoje podstawy i uzasadnienie w dokumentach strategicznych przyjętych przez instytucje unijne, krajowe, a także instytucje regionalne oraz są ukierunkowane na osiągnięcie celów w nich ustalonych.

Analiza potrzeb oraz konstruowanie założeń do systemu interwencji realizowanej z wykorzystaniem instrumentów finansowych w okresie 2021-2027 są nierozdzielnie związane ze „Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030” (SRWŁ 2030), która jest podstawowym dokumentem wskazującym kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa łódzkiego. Wszystkie przedsięwzięcia wdrażane w ramach FEŁ2027 muszą być zgodne z SRWŁ 2030, w której instrumenty finansowe zostały wskazane jako jedno z narzędzi wsparcia przedsięwzięć rozwojowych MŚP w ramach działań polegających na zwiększeniu konkurencyjności przedsiębiorstw.

FEŁ2027 obejmuje swoim zasięgiem obszar całego województwa łódzkiego oraz:

- odpowiada na kluczowe wyzwania rozwojowe regionu, przyczyniając się jednocześnie do realizacji celów Umowy Partnerstwa,
- kieruje wsparcie na obszary istotne z punktu widzenia rozwoju województwa,
- zapewnia realizację wymaganych przez Komisję Europejską poziomów alokacji na poszczególne obszary interwencji,
- wskazuje obszary planowane do wsparcia m.in. w formie IF, identyfikuje główne wyzwania i określa sposób działania.

W ramach FEŁ2027/ SZOP wdrażanie Instrumentów Finansowych zaprojektowano w następujących obszarach:

- Priorytet: 1. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA INNOWACYJNEGO ŁÓDZKIEGO; cel szczegółowy (iii) *wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne* (RSO 1.3.); Działanie FELD.01.06 – *Inwestycje w MŚP - IF*. Inwestycje produkcyjne, ułatwienie dyfuzji wiedzy i technologii, polepszenie dostępu do funduszy kapitałowych, wzrost umiędzynarodowienia i usieciowienia przyczyni się do wzrostu konkurencyjności MŚP, które stanowią 99% podmiotów gospodarczych województwa. Realizacja wsparcia odpowiadać będzie na zalecenia Rady UE z

2020 r. dotyczące wspierania gospodarki i ożywienia gospodarczego, promowania inwestycji prywatnych, ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową;

- Priorytet: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO; cel szczegółowy (i) *wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych* (RSO 2.1.); Działanie FELD.02.03 – *Efektywność energetyczna - IF*. W powyższych obszarach będą realizowane działania prowadzące do wzrostu efektywności energetycznej i zmniejszenia zanieczyszczeń poprzez realizację przedsięwzięć termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej, wielorodzinnych budynków mieszkalnych oraz budynków MŚP. Przy pomocy IF wspierane będą inwestycje w zakresie sieci ciepłowniczych lub chłodniczych wraz z magazynami ciepła lub chłodu oraz przyłączeniem do sieci ciepłowniczych lub chłodniczych w ramach efektywnych systemów ciepłowniczych lub chłodniczych. Ponadto wsparcie skierowane będzie na inwestycje z zakresu oświetlenia publicznego. Realizacja wsparcia odpowiadać będzie na zalecenia Rady UE z 2019 i 2020 r. dotyczące inwestycji w czystsza energię i ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną;

- Priorytet: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO; cel szczegółowy (ii) *wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju* (RSO 2.2.); Działanie FELD.02.07 – *Odnawialne źródła energii – IF*. W powyższych obszarach realizowane będą działania w zakresie wsparcia infrastruktury służącej do wytwarzania energii elektrycznej, ciepłej, chłodu z odnawialnych źródeł, a także infrastruktury służącej do magazynowania energii ze źródeł odnawialnych działającej na potrzeby danego źródła OZE. Realizacja wsparcia odpowiadać będzie na zalecenia Rady UE z 2019 i 2020 r. dotyczące ukierunkowania inwestycyjnej polityki gospodarczej na infrastrukturę energetyczną oraz transformację ekologiczną w szczególności czyste i wydajne wytwarzanie oraz wykorzystanie energii, co będzie przyczyniać się do stopniowej dekarbonizacji gospodarki;

- Priorytet: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO; cel szczegółowy (vi) *Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej* (EFRR) (RSO 2.6.); Działanie FELD.02.14 *Gospodarka o obiegu zamkniętym - IF*. W powyższym obszarze planowane jest udzielanie wsparcia pozwalającego na przechodzenie od gospodarki linearnej do gospodarki o obiegu zamkniętym, w szczególności poprzez wsparcie GOZ w przedsiębiorstwach. Wspieranie inwestycji w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym pozwoli na zwiększenie konkurencyjności regionu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Realizacja wsparcia odpowiadać będzie nie tylko na wyzwania zdiagnozowane w dokumentach strategicznych tworzonych na poziomie regionu, ale również wpisze się w wytyczne inwestycyjne dla Polski w zakresie finansowania polityki spójności na lata 2021–2027 dotyczące wspierania przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;

- Priorytet: 6. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM; cel szczegółowy (vi) *wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych* (RSO 4.6.); Działanie FELD.06.05 *Kultura i turystyka - IF*. Inwestycje ukierunkowane na wsparcie materialnego i niematerialnego dziedzictwa regionu będą odpowiedzią na zdiagnozowane wyzwania związane z niskim poziomem zaufania, więzi społecznych, kapitału relacyjnego i poczucia tożsamości, jak również niewystarczającym poziomem wykorzystania oferty kulturalnej i oferty spędzania czasu wolnego czy niewystarczającym dostępem do infrastruktury i usług na rzecz integracji społecznej (w szczególności na obszarach pozamiejskich). Projekty realizowane w obszarze kultury i turystyki staną się podstawą do budowania międzybranżowej i międzyinstytucjonalnej współpracy, wpływając tym samym na gospodarczy i społeczny rozwój regionu.

Istotną rolę przy określaniu kierunków i priorytetów wsparcia w formie instrumentów finansowych odgrywa też Regionalna Strategia Innowacji dla Województwa Łódzkiego – RSI LORIS 2030. Zaproponowane w RSI LORIS 2030 strategiczne kierunki rozwoju regionu wpisują się w ogólnokrajowe trendy, są zgodne z krajowymi dokumentami strategicznymi oraz

wskazują na instrumenty finansowe jako jedno z narzędzi finansowania rozwoju przedsięwzięć innowacyjnych w województwie łódzkim.

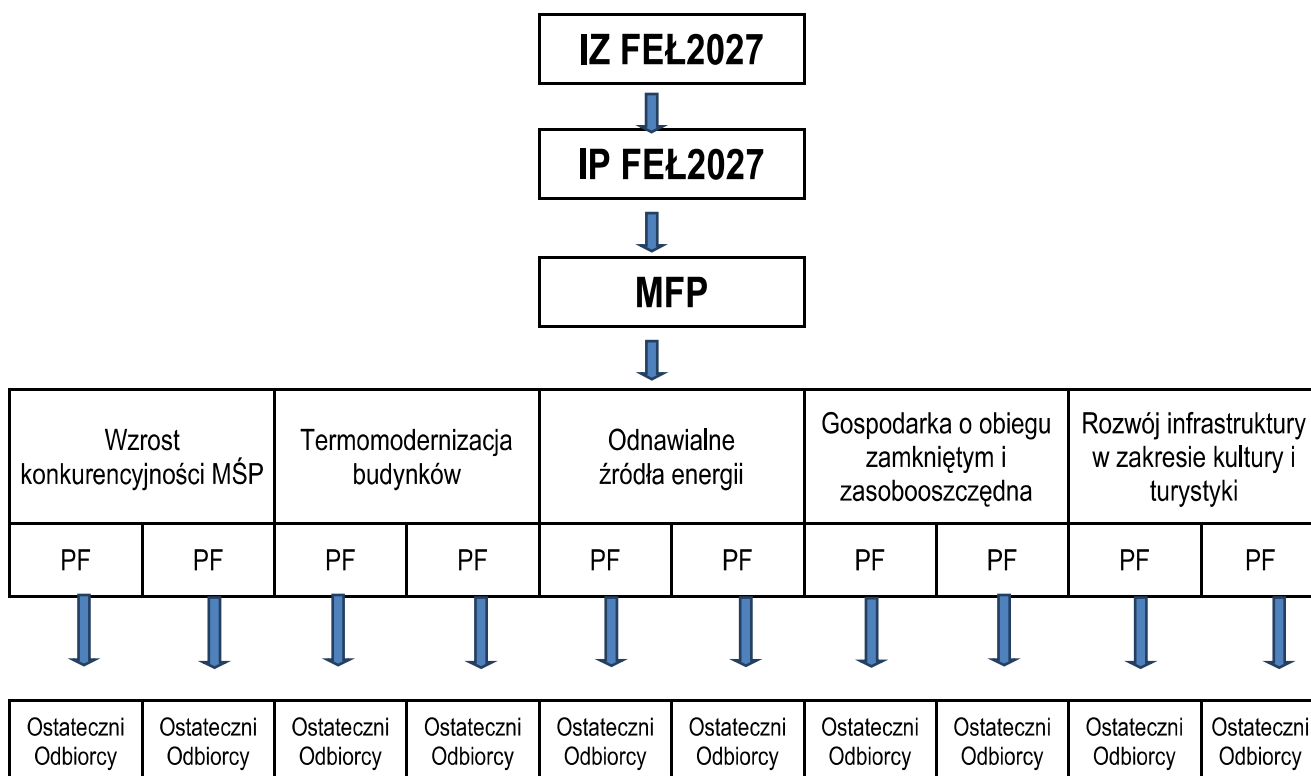
V. Model funkcjonowania instrumentów finansowych

W ramach FEŁ2027 wdrażanie instrumentów finansowych będzie realizowane z wykorzystaniem modelu Funduszu Powierniczego. Wybór podmiotu wdrażającego instrument finansowy (Menadżera Funduszu Powierniczego) zostanie dokonany na podstawie trybu dopuszczonego w art. 59 ust. 3 lit. c) Rozporządzenia ogólnego wskazującego, że Instytucja Zarządzająca może bezpośrednio udzielić zamówienia na wdrażanie instrumentu finansowego publicznemu bankowi lub publicznej instytucji, ustanowionym jako podmioty prawne prowadzące profesjonalną działalność finansową spełniające określone warunki.

Wybrany w ww. procedurze podmiot będzie odpowiedzialny za wdrażanie instrumentów finansowych w poniższych obszarach FEŁ2027.

Priorytet FEŁ2027	Numer i nazwa Działania	Cel szczegółowy	Kwota alokacji (EUR)
1. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA INNOWACYJNEGO ŁÓDZKIEGO	FELD.01.06 Inwestycje w MŚP - IF	(iii) Wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne	113 557 298
2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO	FELD.02.03 Efektywność energetyczna - IF	(i) Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	22 000 000
2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO	FELD.02.07 Odnawialne źródła energii - IF	(ii) Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju	30 000 000
2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO	FELD.02.14 Gospodarka o obiegu zamkniętym - IF	(vi) Wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej (EFRR)	4 000 000
6. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM	FELD.06.05 Kultura i turystyka - IF	(vi) Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych	7 692 318
Razem			177 249 616

Uproszczoną wersję funkcjonowania modelu Funduszu Powierniczego przedstawia poniższy schemat:

Za bezpośrednie przekazanie Ostatecznym Odbiorcom wsparcia odpowiedzialni będą Partnerzy Finansujący. Menadżer Funduszu Powierniczego, w porozumieniu z IP FEŁ2027, określi tryb wyboru Partnerów Finansujących, z zastrzeżeniem, że co do zasady będzie to procedura przetargowa zgodna z mającym zastosowanie prawem zamówień publicznych, w szczególności Ustawą Prawo Zamówień Publicznych. MFP dokonując wyboru PF zobligowany będzie do zapewnienia, aby ich wybór odbywał się na podstawie otwartych, przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedur, niedopuszczających do konfliktu interesów.

Wsparcie w ramach instrumentów finansowych zostanie skierowane do grupy Odbiorców Ostatecznych wskazanych w FEŁ2027 oraz SZOP. Przewiduje się, że wsparcie w ramach poszczególnych celów szczegółowych będzie kierowane do ogólnie określonych grup Ostatecznych Odbiorców, jednak nie wyklucza się tworzenia produktów finansowych dedykowanych do szczególnego typu odbiorców.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszczalne będzie zastosowanie zróżnicowanego traktowania inwestorów, zgodnie z art. 61 Rozporządzenia Ogólnego.

VI. Instrumenty Finansowe w ramach FEŁ2027

Na wstępie niniejszego rozdziału podkreślić należy, że przyjęte w Strategii założenia produktowe stanowią jedynie ogólne wskazania, optymalne z punktu widzenia aktualnej sytuacji, a ich uszczegółowienie odbywać się będzie na etapie opracowywania Rocznych Planów Działań oraz metryk Instrumentów Finansowych.

W ramach zaproponowanego systemu przewiduje się tworzenie różnych wariantów Produktów Finansowych, w zależności od profilu Ostatecznego Odbiorcy i przedsięwzięcia oraz wielkości wsparcia.

Przewiduje się, co najmniej jeden pełny obrót środkami pierwotnej alokacji w okresie kwalifikowalności wydatków, przy czym Menadżer będzie dążył do zwielokrotnienia takich obrotów w ww. okresie.

1. Działanie FELD.01.06 Inwestycje w MŚP – IF (Wzrost konkurencyjności MŚP (RSO 1.3.))

Dla osiągnięcia celu dotyczącego wzrostu i konkurencyjności sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw realizowane będą działania w zakresie wsparcia inwestycji w MŚP, w szczególności zwiększających ich zaawansowanie technologiczne i zdolność do wdrażania innowacji oraz stymulowania popytu na innowacje ze strony MŚP i społeczeństwa.

Wsparcie w formie IF przewiduje się dla inwestycji w MŚP zwiększających ich zdolności produkcyjne oraz rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej, jak również dla rozwiązań cyfrowych w przedsiębiorstwach o mniej specjalistycznym charakterze (np. oprogramowania biurowego, księgowego, systemów operacyjnych). Wsparcie w formie IF (lub IF z dotacjami) przewidziano dla wdrożenia wyników prac B+R w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym (GOZ).

Inwestycje w MŚP – IF
Rodzaj wsparcia oraz najważniejsze warunki jego przyznawania: W ramach tego obszaru planowane jest wprowadzenie następującego IF: - pożyczka dla MŚP (podstawowe założenia: maksymalna kwota pożyczki do 3 mln zł (mikropożyczka do 100 tys. zł), okres spłaty do 7 lat (dla mikropożyczek do 5 lat), możliwość zastosowania karencji w spłacie do 12 miesięcy (dla mikropożyczek do 6 miesięcy), - pożyczka z dotacją dla MŚP. Ostateczne parametry i nazwy Produktów Finansowych zostaną wskazane w dokumentacji dotyczącej postępowań mających na celu wybór Partnerów Finansujących. W ramach działania wspierane będą następujące typy projektów: 1. wsparcie inwestycji w MŚP zwiększających ich zdolności produkcyjne, 2. wdrożenie rozwiązań w zakresie GOZ. Przykładowe rodzaje przedsięwzięć, możliwych do realizacji w ramach ww. typów projektów: Ad. 1. a) wzmocnienie podstawowej działalności przedsiębiorstw lub realizacja nowych projektów, przechodzenie przedsiębiorstw na nowe rynki lub na nowe rozwiązania, b) wsparcie rozwiązań cyfrowych o mniej specjalistycznym charakterze (wprowadzanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) do codziennej działalności, np. oprogramowania biurowego, księgowego, systemów operacyjnych).

Wsparcie realizowane w postaci IF.

Ad. 2. Wyłącznie wdrażanie wyników prac badawczo-rozwojowych (B+R) w zakresie GOZ, w tym m.in.: ekoprojektowanie produktów i opakowań, niezbędne zmiany w procesach produkcyjnych lub usługowych.

Wyłącznie jako element projektu możliwe będą działania przedinwestycyjne w zakresie GOZ (np. prace koncepcyjne związane z etapem ekoprojektowania produktów i opakowań, wsparcie doradczo-szkoleniowe, audyty środowiskowe, analizy techniczne i ekonomiczne, np. w zakresie LCA[1], PEF[2], ETV[3]).

Wdrożenie rozwiązań w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym będzie wspierane z wykorzystaniem IF, z możliwością zastosowania komponentu dotacyjnego, przy czym komponent dotacyjny będzie miał zastosowanie tylko do działań przedinwestycyjnych.

Wsparcie rozwiązań w zakresie efektywności energetycznej w MŚP możliwe będzie wyłącznie jako element projektu w typach 1. i 2. i realizowane będzie w formie IF.

[1] Zgodnie z mapą drogową Transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym - LCA (life cycle assessment), czyli środowiskowa ocena cyklu życia, stanowi jedno z podejść do oceny oddziaływania na środowisko produktu lub działalności gospodarczej.

[2] Zgodnie ze sprawozdaniem technicznym Wspólnego Centrum Badawczego (JRC) – służby Komisji Europejskiej do spraw nauki i wiedzy Propozycje aktualizacji metody oznaczania śladu środowiskowego produktu (PEF) - ślad środowiskowy produktu (PEF) jest metodą opartą na ocenie cyklu życia (LCA) służącą ilościowemu określeniu oddziaływania produktów (towarów lub usług) na środowisko.

[3] Zgodnie z SOR System Weryfikacji Technologii Środowiskowych (ETV) ukierunkowany jest na dostarczenie niezależnych i wiarygodnych informacji o innowacyjnych technologiach środowiskowych przez zweryfikowanie, czy deklaracje sprawności przedstawiane przez twórców i producentów technologii są kompletne, rzetelne i oparte na wiarygodnych wynikach badań.

Ww. założenia mogą podlegać zmianom na wniosek IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 lub MFP z uwagi na zmiany dokumentów programowych, aktualizacje oceny ex-ante lub dostosowanie do aktualnych potrzeb rynkowych.

Ostateczni Odbiorcy: MŚP.

Pomoc publiczna: na poziomie Funduszu Powierniczego nie podlega zasadom pomocy publicznej.

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej lub pomocy de minimis na poziomie Ostatecznego Odbiorcy, wsparcie udzielane będzie na podstawie obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczącego pomocy publicznej.

Wskaźniki: określono w Załączniku nr 1 do Strategii Inwestycyjnej.

2. Działanie FELD.02.03 Efektywność energetyczna – IF (Termomodernizacja budynków (RSO 2.1.))

W ramach niniejszego celu szczegółowego wspierane będą inwestycje prowadzące do poprawy jakości powietrza i efektywności energetycznej w regionie. W celu poprawy efektywności energetycznej niezbędne będzie podjęcie działań służących ograniczeniu zapotrzebowania na energię, takich jak termomodernizacja budynków, inwestycje w źródła ciepła, czy systemy ciepłownicze przy zachowaniu wymogów środowiskowych i spełnieniu warunków ekonomicznej opłacalności. Działania termomodernizacyjne realizowane będą na podstawie przeprowadzonych wcześniej audytów energetycznych. Możliwe są także dodatkowe uzasadnione inwestycje, niewynikające wprost z audytu energetycznego, pod warunkiem, że przyczyniać się będą do osiągnięcia celów wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu (do 15% wydatków kwalifikowalnych projektu). Projekty termomodernizacyjne muszą przyczynić się do zwiększenia efektywności energetycznej na poziomie nie niższym niż 30 % (z wyjątkiem zabytków). Wsparcie w formie IF (lub IF z dotacjami) udzielane będzie na inwestycje z zakresu oświetlenia publicznego oraz inwestycje z zakresu poprawy efektywności energetycznej budynków poza budynkami komunalnymi i historycznymi oraz budynkami użyteczności publicznej spełniającymi kryteria warunkujące dotacje.

Efektywność energetyczna – IF

Rodzaj wsparcia oraz najważniejsze warunki jego przyznawania:

W ramach tego obszaru planowane jest wprowadzenie następującego IF:

- pożyczka na poprawę efektywności energetycznej (podstawowe założenia: maksymalna kwota pożyczki do 5 mln zł, okres spłaty do 10 lat (dla przedsiębiorstw) i do 15 lat (dla pozostałych Ostatecznych Odbiorców), możliwość zastosowania karencji w spłacie do 12 miesięcy,
- pożyczka z dotacją – na poprawę efektywności energetycznej.

Ostateczne parametry i nazwy Produktów Finansowych zostaną wskazane w dokumentacji dotyczącej postępowań mających na celu wybór Partnerów Finansujących.

W ramach działania wspierane będą następujące typy projektów:

1. inwestycje w zakresie przedsięwzięć termomodernizacyjnych budynków użyteczności publicznej;
2. inwestycje w zakresie przedsięwzięć termomodernizacyjnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych;
3. inwestycje w zakresie przedsięwzięć termomodernizacyjnych w MŚP;
4. inwestycje w zakresie sieci ciepłowniczych lub chłodniczych wraz z magazynami ciepła lub chłodu oraz przyłączeniem do sieci ciepłowniczych lub chłodniczych;
5. inwestycje w zakresie oświetlenia publicznego z wykorzystaniem urządzeń energooszczędnych i ekologicznych.

Przykładowe rodzaje przedsięwzięć, możliwych do realizacji w ramach ww. typów projektów:

Ad. 1. Przedsięwzięcia termomodernizacyjne budynków użyteczności publicznej.

Wsparcie projektów, które zlokalizowane będą na terenie gminy w której wskaźnik dochodów podatkowych gminy na rok 2023 (wskaźnik G[1]) jest wyższy od uśrednionej wartości dla województwa.

Ad. 2. Przedsięwzięcia termomodernizacyjne wielorodzinnych budynków mieszkalnych.

Ad. 3. Przedsięwzięcia termomodernizacyjne budynków mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

W ramach typu 1., 2. i 3. możliwa będzie poprawa efektywności energetycznej budynków m.in. poprzez ocieplenie obiektu, wymianę okien, drzwi zewnętrznych, inwestycje w systemy grzewcze wraz z wymianą i podłączeniem do źródła ciepła lub podłączeniem do sieci ciepłowniczej lub chłodniczej, instalacje do produkcji energii z OZE, inwestycje w systemy wentylacji i klimatyzacji, systemy do monitorowania zużycia energii oraz inteligentne rozwiązania ograniczające zużycie energii.

Działania niewynikające z audytów energetycznych możliwe będą wyłącznie jako element projektu, jeśli przyczyniać się będą do osiągnięcia celów wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu m.in. rozwiązania przyczyniające się do zwiększenia powierzchni zielonych (zielone dachy lub ściany). Dodatkowe elementy wykraczające poza koszty wynikające z rekomendacji audytu energetycznego mogą stanowić nie więcej niż 15% wydatków kwalifikowalnych projektu.

Ad. 4. Budowa, przebudowa lub modernizacja sieci ciepłowniczych lub chłodniczych w ramach efektywnych systemów ciepłowniczych lub chłodniczych [2].

Wsparcie skierowane jest na inwestycje w zakresie sieci ciepłowniczych lub chłodniczych, które dystrybuują ciepło lub chłód o mocy zamówionej nie wyższej niż 5 MW wraz z przyłączeniem do sieci ciepłowniczych lub chłodniczych.

Wyłącznie jako element projektu mogą być realizowane przedsięwzięcia z zakresu budowy lub zakupu magazynów ciepła lub chłodu.

Ad. 5. Modernizacja oświetlenia publicznego z wykorzystaniem urządzeń energooszczędnych i ekologicznych m.in. demontaż starych oraz zakup nowych źródeł i opraw światła.

Możliwe będzie zastosowanie modelu finansowania ESCO lub innych modeli z wykorzystaniem kapitału prywatnego, w tym w formule PPP.

[1] Wartość wskaźnika G na 2023 rok została wyliczona przez Ministerstwo Finansów wg zasad określonych zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Link do tabeli: <https://www.gov.pl/web/finanse/wskazniki-dochodow-podatkowych-gmin-powiatow-i-wojewodztw-na-2023-r>.

[2] Zgodnie z art. 2 pkt 41 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/27/UE o efektywności energetycznej z dnia 25 października 2012 r. w sprawie efektywności energetycznej, zmiany dyrektyw 2009/125/WE i 2010/30/UE oraz uchylecia dyrektyw 2004/8/WE i 2006/32/WE, „efektywny system ciepłowniczy i chłodniczy” oznacza system ciepłowniczy lub chłodniczy, w którym do produkcji ciepła lub chłodu wykorzystuje się w co najmniej 50 % energię ze źródeł odnawialnych, lub w co najmniej 50 % ciepło odpadowe, lub w co najmniej 75 % ciepło pochodzące z kogeneracji, lub w co najmniej 50 % wykorzystuje się połączenie takiej energii i ciepła.

Ww. założenia mogą podlegać zmianom na wniosek IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 lub MFP z uwagi na zmiany dokumentów programowych, aktualizacje oceny ex-ante lub dostosowanie do aktualnych potrzeb rynkowych.

Ostateczni Odbiorcy:

Dla typu projektu 1.: jednostki samorządu terytorialnego, związki lub stowarzyszenia JST, jednostki organizacyjne działające w imieniu JST i posiadające osobowość prawną, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST, jednostki naukowe, osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, niepubliczne

zakłady opieki zdrowotnej, instytucje kultury, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, przedsiębiorstwa ESCO.

Dla typu projektu 2.: wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego, przedsiębiorstwa ESCO.

Dla typu projektu 3.: mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, przedsiębiorstwa ESCO.

Dla typu projektu 4.: jednostki samorządu terytorialnego, związki lub stowarzyszenia JST, jednostki organizacyjne działające w imieniu JST i posiadające osobowość prawną, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST, przedsiębiorstwa ciepłownicze, przedsiębiorstwa ESCO.

Dla typu projektu 5.: jednostki samorządu terytorialnego, związki lub stowarzyszenia JST, jednostki organizacyjne działające w imieniu JST i posiadające osobowość prawną, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST, przedsiębiorstwa ESCO.

Pomoc publiczna: na poziomie Funduszu Powierniczego nie podlega zasadom pomocy publicznej.

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej lub pomocy de minimis na poziomie Ostatecznego Odbiorcy, wsparcie udzielane będzie na podstawie obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczącego pomocy publicznej.

Wskaźniki: określono w Załączniku nr 1 do Strategii Inwestycyjnej.

3. Działanie FELD.02.07 Odnawialne źródła energii – IF (Odnawialne źródła energii (RSO 2.2.))

Wspieraniu energii odnawialnej w ramach celu szczegółowego służyć będą inwestycje w infrastrukturę służącą wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii, m.in. energii wiatrowej, słonecznej, geotermalnej, aerotermalnej, z biogazu i biomasy (nie będą wspierane instalacje do współspalania biomasy z węglem), wodnej (inwestycje w elektrownie wodne ograniczone będą do działań dotyczących istniejących obiektów, a także nie mogą one powodować nieosiągnięcia dobrego stanu lub potencjału jednolitych części wód, nie mogą pogarszać stanu lub potencjału jednolitych części wód oraz nie mogą mieć znaczącego wpływu na cele ochrony obszarów objętych siecią Natura 2000). Wspierane instalacje służyć będą przede wszystkim produkcji lub magazynowaniu energii elektrycznej, ciepłej, chłodu. Jako element projektu możliwe będzie wsparcie inwestycji z zakresu sieci elektroenergetycznych o napięciu poniżej 110 kV, umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Wspierane będą projekty o jak największej efektywności kosztowej w powiązaniu z efektami wpisywanymi się w cel szczegółowy, a także o jak największej redukcji emisji gazów cieplarnianych.

Wsparcie w formie IF (lub IF z dotacjami) udzielane będzie na inwestycje z zakresu OZE z uwagi na generowanie oszczędności, z uwzględnieniem możliwości zachęty w postaci łączenia IF z dotacją z uwagi na wysokie nakłady początkowe i długi okres zwrotu z inwestycji.

Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju

Rodzaj wsparcia oraz najważniejsze warunki jego przyznawania:

W ramach tego obszaru planowane jest wprowadzenie następującego IF:

- pożyczka na OZE (podstawowe założenia: maksymalna kwota pożyczki do 5 mln zł., okres spłaty do 10 lat (dla przedsiębiorstw) i do 15 lat (dla pozostałych ostatecznych odbiorców), możliwość zastosowania karencji w spłacie do 12 miesięcy),
- pożyczka z dotacją - na OZE.

Ostateczne parametry i nazwy Produktów Finansowych zostaną wskazane w dokumentacji dotyczącej postępowań mających na celu wybór Partnerów Finansujących.

W ramach działania wspierane będą następujące typy projektów:

1. wsparcie infrastruktury służącej do wytwarzania energii elektrycznej, pochodzącej ze źródeł odnawialnych, wraz z magazynami energii działającymi na potrzeby danego źródła OZE,
2. wsparcie infrastruktury służącej do wytwarzania energii cieplnej lub chłodu, pochodzącej ze źródeł odnawialnych, wraz z magazynami ciepła lub chłodu działającymi na potrzeby danego źródła OZE wraz z przyłączeniem do sieci.

Przykładowe rodzaje przedsięwzięć, możliwych do realizacji w ramach ww. typów projektów.

Ad. 1. Budowa, przebudowa lub modernizacja infrastruktury służącej do produkcji energii elektrycznej przy wykorzystaniu źródeł odnawialnych. Wspierane będą inwestycje dotyczące m.in.:

- a) elektrowni wodnych (inwestycje ograniczone będą do działań dotyczących istniejących obiektów), wiatrowych;
- b) instalacji wykorzystujących energię słoneczną, geotermalną, aerotermalną, z biomasy i biogazu.

Wytworzona energia może być wykorzystana również na potrzeby własne.

Wyłącznie jako element projektu, w ramach komponentu dotacyjnego, mogą być realizowane przedsięwzięcia z zakresu:

- budowy, przebudowy lub modernizacji sieci elektroenergetycznych o napięciu poniżej 110 kV, umożliwiających przyłączenie jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego;
- budowy lub zakupu magazynów energii elektrycznej działających na potrzeby danego źródła OZE.

Ad. 2. Budowa, przebudowa lub modernizacja infrastruktury służącej do produkcji energii cieplnej lub chłodu przy wykorzystaniu źródeł odnawialnych. Wspierane będą inwestycje dotyczące m.in. instalacji wykorzystujących energię słoneczną, geotermalną, aerotermalną, z biomasy i biogazu.

Wytworzona energia może być wykorzystana również na potrzeby własne.

Wyłącznie jako element projektu, w ramach komponentu dotacyjnego, mogą być realizowane przedsięwzięcia z zakresu:

- budowy, przebudowy lub modernizacji infrastruktury umożliwiającej przyłączenie jednostek wytwarzania energii cieplnej lub chłodu do sieci ciepłowniczej lub chłodniczej;
- budowy lub zakupu magazynów energii cieplnej lub chłodu działających na potrzeby danego źródła OZE.

Ww. założenia mogą podlegać zmianom na wniosek IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 lub MFP z uwagi na zmiany

dokumentów programowych, aktualizacje oceny ex-ante lub dostosowanie do aktualnych potrzeb rynkowych.

Ostateczni Odbiorcy:

Jednostki samorządu terytorialnego, związki lub stowarzyszenia JST, jednostki organizacyjne działające w imieniu JST i posiadające osobowość prawną, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych JST, MŚP, duże przedsiębiorstwa, wspólnoty energetyczne, w tym klastry energii i spółdzielnie energetyczne, wspólnoty, spółdzielnie mieszkaniowe i TBS, jednostki naukowe, uczelnie, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, publiczne zakłady opieki zdrowotnej, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, administracja rządowa.

Pomoc publiczna: na poziomie Funduszu Powierniczego nie podlega zasadom pomocy publicznej.

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej lub pomocy de minimis na poziomie Ostatecznego Odbiorcy, wsparcie udzielane będzie na podstawie obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczącego pomocy publicznej.

Wskaźniki: określono w Załączniku nr 1 do Strategii Inwestycyjnej.

4. Działanie FELD.02.14 Gospodarka o obiegu zamkniętym – IF (Gospodarka o obiegu zamkniętym i zasobooszczędna (RSO 2.6.))

W ramach niniejszego celu szczegółowego w formie IF (lub IF z dotacjami) wspierane będą inwestycje GOZ w przedsiębiorstwach. Wspierane będą działania zarówno przedinwestycyjne (np. prace koncepcyjne, wsparcie doradczo-szkoleniowe, audyty środowiskowe, analizy techniczne i ekonomiczne) jak i inwestycyjne (np. inwestycje w instalacje produkcyjne lub urządzenia przemysłowe). Działania te pozwolą na wsparcie przedsiębiorców w zakresie transformacji w kierunku GOZ i służyć będą zmniejszeniu zużycia surowców lub zmniejszeniu ilości wytwarzanych odpadów (również poprzez ekoprojektowanie produktów i opakowań, zastępowanie surowców pierwotnych surowcami wtórnymi lub materiałami biodegradowalnymi).

Wsparcie w formie IF (lub IF z dotacjami) udzielane będzie na inwestycje mające silny potencjał rynkowy, wysoką efektywność kosztową i stosunkowo szybki okres zwrotu z inwestycji.

Gospodarka o obiegu zamkniętym – IF

Rodzaj wsparcia oraz najważniejsze warunki jego przyznawania:

W ramach tego obszaru planowane jest wprowadzenie następującego IF:

- pożyczka na GOZ w przedsiębiorstwach (podstawowe założenia: maksymalna kwota pożyczki do 3 mln zł, okres spłaty do 7 lat, możliwość zastosowania karencji w spłacie do 12 miesięcy),
- pożyczka z dotacją – na GOZ.

Ostateczne parametry i nazwy Produktów Finansowych zostaną wskazane w dokumentacji dotyczącej postępowań mających na celu wybór Partnerów Finansujących.

W ramach działania realizowane będzie wsparcie GOZ w przedsiębiorstwach.

Przykładowe rodzaje przedsięwzięć, możliwych do realizacji w ramach działania:

1) wsparcie GOZ w przedsiębiorstwach (np. budowa, przebudowa, modernizacja instalacji produkcyjnych, zakup urządzeń przemysłowych).

Komponent dotacyjny w ramach IF będzie miał zastosowanie jedynie do wsparcia działań przedinwestycyjnych (np. prace koncepcyjne związane z etapem ekoprojektowania produktów i opakowań oraz niezbędnych zmian w procesach produkcyjnych lub usługowych, zakup usług doradczo-szkoleniowych, opracowanie audytów środowiskowych, analiz technicznych i ekonomicznych – np. w zakresie LCA [1] , PEF [2] , ETV [3]).

Wsparcia nie udziela się na inwestycje w zakresie odpadów komunalnych, składowania odpadów, na inwestycje służące zwiększeniu mocy przerobowej obiektów przetwarzania odpadów resztkowych [4] oraz projektów badawczo-rozwojowych (w tym również wdrażanie wyników prac B+R).

[1] Zgodnie z mapą drogową Transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym - LCA (life cycle assessment), czyli środowiskowa ocena cyklu życia, stanowi jedno z podejść do oceny oddziaływania na środowisko produktu lub działalności gospodarczej.

[2] Zgodnie ze sprawozdaniem technicznym Wspólnego Centrum Badawczego – służby Komisji Europejskiej do spraw nauki i wiedzy Propozycje aktualizacji metody oznaczania śladu środowiskowego produktu (PEF) - ślad środowiskowy produktu (PEF) jest metodą opartą na ocenie cyklu życia (LCA) służącą ilościowemu określeniu oddziaływania produktów (towarów lub usług) na środowisko.

[3] Zgodnie ze Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) System Weryfikacji Technologii Środowiskowych (ETV) ukierunkowany jest na dostarczenie niezależnych i wiarygodnych informacji o innowacyjnych technologiach środowiskowych przez zweryfikowanie, czy deklaracje sprawności przedstawiane przez twórców i producentów technologii są kompletne, rzetelne i oparte na wiarygodnych wynikach badań.

[4] odpady resztkowe należy rozumieć głównie jako odpady komunalne, które nie są zbierane selektywnie, i pozostałości po przetwarzaniu odpadów.

Ww. założenia mogą podlegać zmianom na wniosek IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 lub MFP z uwagi na zmiany dokumentów programowych, aktualizacje oceny ex-ante lub dostosowanie do aktualnych potrzeb rynkowych.

Ostateczni Odbiorcy/ główne grupy docelowe:

- przedsiębiorstwa

Pomoc publiczna: na poziomie Funduszu Powierniczego nie podlega zasadom pomocy publicznej.

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej lub pomocy de minimis na poziomie Ostatecznego Odbiorcy, wsparcie udzielane będzie na podstawie obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczącego pomocy publicznej.

Wskaźniki: określono w Załączniku nr 1 do Strategii Inwestycyjnej.

5. Działanie FELD.06.05 Kultura i turystyka – IF (Rozwój infrastruktury w zakresie kultury i turystyki (RSO 4.6.))

W ramach niniejszego celu szczegółowego wzmocnieniu roli kultury i turystyki służyć będą działania zwiększające dostęp do usług w tych obszarach oraz wykorzystujące regionalne potencjały i uwzględniające wymiar społeczny i gospodarczy. Planowane jest wsparcie inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury służącej prowadzeniu działalności kulturalnej, w tym aktywizowaniu i integrowaniu lokalnych społeczności poprzez ich udział w kulturze. Wspierane będą również działania instytucji kultury, umożliwiające przywracanie lub nadawanie budynkom funkcji kulturalnych, ważnych dla edukacji i aktywności kulturalnej.

Wsparcie w formie IF będzie udzielane w celu finansowania rozwoju infrastruktury w zakresie kultury i turystyki, w tym szlaków turystycznych.

Kultura i turystyka – IF

Rodzaj wsparcia oraz najważniejsze warunki jego przyznawania:

W ramach tego obszaru planowane jest wprowadzenie następującego IF:

- pożyczka na działalność kulturalną i/lub turystyczną (podstawowe założenia: maksymalna kwota pożyczki do 5 mln zł, okres spłaty do 10 lat, możliwość zastosowania karencji w spłacie do 12 miesięcy).

Ostateczne parametry i nazwy Produktów Finansowych zostaną wskazane w dokumentacji dotyczącej postępowań mających na celu wybór Partnerów Finansujących.

W ramach działania realizowane będzie wsparcie infrastruktury służącej lub mającej służyć prowadzeniu działalności kulturalnej lub turystycznej lub pełnieniu funkcji turystycznych, w tym inwestycje dotyczące turystycznych szlaków tematycznych.

Przykładowe rodzaje przedsięwzięć, możliwych do realizacji w ramach działania:

a) prace restauratorskie, konserwatorskie, roboty budowlane lub modernizacja infrastruktury służącej lub mającej służyć działalności kulturalnej (w tym aktywizowaniu i integrowaniu lokalnych społeczności poprzez ich udział w kulturze) lub turystycznej lub pełnieniu funkcji turystycznych, w tym turystycznych szlaków tematycznych (modernizacja albo tworzenie nowych szlaków turystycznych), wsparcie tworzenia lub rozwoju istniejących produktów turystycznych, bazujących w szczególności na lokalnych walorach historycznych, kulturowych, przyrodniczych,

b) roboty budowlane lub modernizacja infrastruktury mające na celu zwiększenie dostępności infrastruktury służącej lub mającej służyć prowadzeniu działalności kulturalnej lub turystycznej lub pełnieniu funkcji turystycznych, w tym dostosowanie ww. obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Wyłącznie jako element przedsięwzięcia mogą być realizowane:

- inwestycje związane z zakupem wyposażenia i sprzętu niezbędnego do realizacji projektu;
- wsparcie wykorzystania TIK, w szczególności dotyczące wspólnych systemów rezerwacji, organizacji lub transmisji wydarzeń, zakupu biletów itp.;

- konserwacja zabytków ruchomych lub zabytkowych muzealiów, starodruków, księgozbiorów, materiałów bibliotecznych, archiwalnych i zbiorów audiowizualnych (w tym filmowych) oraz ich ochrona lub udostępnienie, także poprzez proces digitalizacji.

W ww. typach projektów mogą być wspierane inwestycje dotyczące nieruchomości zabytkowych [1]. Wsparcie w zakresie dziedzictwa kulturowego będzie uwzględniać zasady jakości opracowane przez ICOMOS [2].

Przy realizacji inwestycji należy przede wszystkim korzystać z istniejącego zasobu infrastrukturalnego. Nowa infrastruktura będzie wspierana w określonych i należycie uzasadnionych przypadkach, tj. gdy zapewnienie infrastruktury koniecznej do realizacji projektu nie jest możliwe w inny sposób oraz gdy konieczność budowy tej infrastruktury na danym terytorium została potwierdzona analizą potrzeb.

[1] Zabytek nieruchomy – budynek lub budowla objęta ochroną konserwatorską w ramach wpisu do rejestru zabytków (wpis indywidualny albo obszarowy), wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków.

[2] EUROPEAN QUALITY PRINCIPLES for EU-funded Interventions with potential impact upon Cultural Heritage. Revised edition, November 2020.

Ww. założenia mogą podlegać zmianom na wniosek IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 lub MFP z uwagi na zmiany dokumentów programowych, aktualizacje oceny ex-ante lub dostosowanie do aktualnych potrzeb rynkowych.

Ostateczni Odbiorcy:

MŚP, duże przedsiębiorstwa, administracja rządowa, JST, instytucje kultury, niepubliczne instytucje kultury, jednostki rządowe i samorządowe ochrony środowiska, Lasy Państwowe, parki narodowe i krajobrazowe, pozarządowe organizacje turystyczne, rządowe organizacje turystyczne, zarządcy dróg publicznych, jednostki organizacyjne działające w imieniu jednostek samorządu terytorialnego, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, centra aktywności lokalnej, kościoły i związki wyznaniowe, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, Lokalne Grupy Działania, jednostki naukowe, uczelnie, organizacje badawcze.

W ramach typu projektu a) wyłączeniu ze wsparcia w ramach sektora kultury podlegają projekty:

a) realizowane przez:

- państwowe instytucje kultury,
- instytucje kultury współprowadzone przez administrację rządową i samorządową (z wyłączeniem przedsięwzięć uzgodnionych w kontrakcie programowym),
- instytucje kultury posiadające zbiory wchodzące w zakres Narodowego Zasobu Bibliotecznego wymieniane w załączniku do Rozporządzenia Min. KIDN z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie narodowego zasobu bibliotecznego,
- organizacje pozarządowe,
- szkoły i uczelnie artystyczne (w zakresie projektów dot. rozwoju i zwiększania dostępności infrastruktury do prowadzenia działalności kulturalnej ważnej dla edukacji i aktywności kulturalnej oraz infrastruktury przeznaczonej do pełnienia funkcji aktywizujących i integrujących lokalne społeczności);

b) dotyczące:

- obiektów UNESCO wyłącznie na cele związane z prowadzeniem działalności kulturalnej - wpisy indywidualne i obszarowe,
- Pomników Historii Prezydenta RP – wyłącznie na cele związane z prowadzeniem działalności kulturalnej - wpisy indywidualne i obszarowe,

- obiektów posiadających tytuł Znak Dziedzictwa Europejskiego.

Pomoc publiczna: na poziomie Funduszu Funduszy nie podlega zasadom pomocy publicznej.

W przypadku wystąpienia pomocy publicznej lub pomocy de minimis na poziomie Ostatecznego Odbiorcy, wsparcie udzielane będzie na podstawie obowiązujących przepisów prawa unijnego i krajowego dotyczącego pomocy publicznej.

Wskaźniki: określono w Załączniku nr 1 do Strategii Inwestycyjnej.

VII. Montaż finansowy

1. Wkład UE i krajowy do instrumentów finansowych

MFP zapewni, że zgodnie z art. 59 ust. 8 Rozporządzenia ogólnego, na poziomie MFP, PF lub Ostatecznych Odbiorców, do Projektu wniesione zostanie krajowe współfinansowanie w wysokości wynikającej z Programu, według następującego planu:

Numer Działania	Wkład UE (EUR)		Wkład krajowy – krajowe współfinansowanie (EUR)	Finansowanie ogółem (EUR)
	Pożyczka	Dotacja w ramach operacji IF		
FELD.01.06	113 057 298	500 000	20 039 524	133 596 822
FELD.02.03	20 000 000	2 000 000	3 882 353	25 882 353
FELD.02.07	27 000 000	3 000 000	5 294 118	35 294 118
FELD.02.14	3 500 000	500 000	705 883	4 705 883
FELD.06.05	7 692 318	0	1 357 468	9 049 786
Razem	171 249 616	6 000 000	31 279 346	208 528 962
	177 249 616			

2. Płynność finansowa Funduszu Powierniczego

MFP będzie składał wnioski o wypłatę pierwszej i kolejnych transz środków w ramach Projektu na zasadach określonych w art. 92 Rozporządzenia ogólnego. Z uwagi na system transzowania instrumentów finansowych i związany z nim czas oczekiwania na poszczególne płatności, pomimo pewnych korzystnych zmian 'transzowania' w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej 2014-2020, może pojawić się ryzyko utraty płynności finansowej Funduszu Powierniczego. MFP we współpracy z IP/ IZ dołoży wszelkich starań aby minimalizować ryzyko zatorów płatniczych lub innych zdarzeń mających wpływ na płynność finansową Funduszu Powierniczego. W uzasadnionych przypadkach Menadżer Funduszu Powierniczego zaproponuje finansowanie pomostowe w wysokości adekwatnej do potrzeb zapewnienia płynności w Projekcie, bez kosztów obciążających IZ/ IP.

MFP zobowiązany jest do zarządzania zasobami Funduszu Powierniczego zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami oraz z zachowaniem odpowiedniej płynności Funduszu Powierniczego.

3. Wykorzystanie Zasobów Zwróconych w okresie kwalifikowalności

Zasoby Zwrócone z IF do Funduszu Powierniczego, po ich wykorzystaniu przez Ostatecznych Odbiorców w ramach Instrumentów Finansowych, w tym zwroty kapitału oraz wszelkie przychody i inne wygenerowane wpływy, w tym odsetki i opłaty, dywidendy będą ponownie wykorzystane przez MFP w oparciu o niniejszą Strategię Inwestycyjną i Umowę o finansowanie, zgodnie z art. 60 ust. 2 i art. 62 Rozporządzenia Ogólnego. Kolejność ponownego wykorzystania Zasobów Zwróconych zostanie określona w Umowie o finansowaniu.

VIII. Etapy wdrażania instrumentów finansowych

IF będą wdrażane przez MFP zgodnie z Rocznym Planem Działania określającym planowany przebieg realizacji Projektu w poszczególnych latach. Realizacja RPD ma przyczynić się do efektywnego wdrażania IF oraz osiągnięcia określonych celów, w tym wskazanych w FEŁ2027 i SZOP.

RPD może obejmować następujące elementy:

- planowane nabory na Partnerów Finansujących (termin wszczęcia procedury wyboru PF przez MFP) oraz planowane terminy zawierania umów operacyjnych z nimi,
- planowane do osiągnięcia przez MFP wskaźniki Projektu na koniec roku kalendarzowego,
- planowane kontrole u Partnerów Finansujących prowadzone przez Beneficjenta,
- planowane działania informacyjno-promocyjne.

Ostateczny kształt RPD zostanie uzgodniony pomiędzy IP FEŁ2027 i MFP, biorąc pod uwagę w szczególności charakter i specyfikę Projektu oraz wdrażanych IF.

IX. Wynagrodzenie MFP i PF

W okresie realizacji Projektu, zgodnie z art. 68 ust.1 d) Rozporządzenia ogólnego, MFP będzie uprawniony do otrzymywania wynagrodzenia za zarządzanie FP w postaci wypłaty opłat za zarządzanie. Podobnie, w przypadku wyboru przez MFP podmiotów wdrażających fundusz szczegółowy (Partnerów Finansujących), będą oni uprawnieni do otrzymywania wynagrodzenia za zarządzanie. Opłaty za zarządzanie MFP i PF mogą zostać uznane za wydatki kwalifikowalne zgodnie z art. 68 ust. 1 lit. d) Rozporządzenia ogólnego oraz zasadami określonymi w Umowie o finansowanie i umowach operacyjnych zawieranych przez MFP z PF.

Maksymalne limity opłat za zarządzanie przysługujące MFP i PF, które można zakwalifikować jako wydatki kwalifikowalne, zostały określone w art. 68 ust. 4 Rozporządzenia ogólnego.

Szczegółowe warunki i rozwiązania w zakresie konstrukcji mechanizmu wynagradzania Menadżera Funduszu Powierniczego oraz Partnerów Finansujących określać będą odpowiednio Umowa o finansowanie i umowa operacyjna.

X. Monitoring, sprawozdawczość oraz ewaluacja realizacji Strategii Inwestycyjnej

W celu efektywnego i rzetelnego monitorowania postępu realizacji Projektu, niniejszej Strategii oraz realizacji obowiązków Beneficjenta, wprowadzona zostanie sprawozdawczość realizowana w systemie okresowym, której zasady zostaną ustalone w Umowie o finansowanie. Opracowane wymogi sprawozdawcze Menadżera Funduszu Powierniczego względem IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 będą determinowały zakres informacji pozyskiwanych przez MFP od Partnerów Finansujących. Wspomniane wymogi będą precyzowały formę, zakres oraz częstotliwość przekazywania sprawozdań, a także innych informacji istotnych dla monitorowania realizacji Strategii i Projektu.

Sprawozdawczość związana z realizacją Projektu będzie prowadzona przez MFP za pomocą systemu SL2021, w formie umożliwiającej IP FEŁ2027 / IZ FEŁ2027 przekazywanie do Komisji Europejskiej wymaganych danych zgodnie z art. 42 Rozporządzenia Ogólnego, w systemie okresowym w zakresie określonym dla instrumentów finansowych w załączniku nr VII do Rozporządzenia Ogólnego. Ponadto MFP przekaze w zakresie IF dane umożliwiające sporządzenie przez IP FEŁ2027 / IZ FEŁ2027 końcowego sprawozdania, o którym mowa w art. 43 Rozporządzenia ogólnego.

MFP będzie zobowiązany do przekazywania danych niezbędnych do wypełnienia przez IP FEŁ2027 w systemie SL2021 *Rejestru środków ponownie wykorzystanych*.

Dopuszcza się, aby informacje dotyczące efektów realizacji Strategii, jak i dodatkowe dane związane z procesami zarządczymi były pozyskiwane również z przeprowadzanych w trakcie trwania Umowy o finansowanie ewaluacji bieżącego stanu wdrażania instrumentów finansowych lub analiz ich efektywności.

Menadżer w porozumieniu z IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 będzie dokonywał oceny stanu wdrażania Projektu. Efekty takiej oceny wraz z wnioskami i rekomendacjami jakie zostaną na ich podstawie sformułowane będą podstawą do ewentualnych zmian założeń Strategii.

XI. Efekt dźwigni

Efekt dźwigni, zgodnie z art. 2 punkt 23) Rozporządzenia ogólnego, oznacza kwotę finansowania podlegającego zwrotowi przekazywaną Ostatecznym Odbiorcom podzieloną przez kwotę wkładu z funduszy. W Ocenie ex ante wskazano poziomy efektów dźwigni dla poszczególnych priorytetów (jak poniżej), ich wartości należy traktować jako szacunkowe.

Priorytet 1. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA INNOWACYJNEGO ŁÓDZKIEGO

Efekt dźwigni dla pożyczek dla MŚP został oszacowany w Ocenie ex ante w zakresie 1,16-1,27 w zależności od rodzaju pożyczki i długości funkcjonowania danego MŚP na rynku (start-up lub nie start-up).

Priorytet: 2. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ZIELONEGO ŁÓDZKIEGO

Oczekiwany efekt dźwigni dla pożyczek w obszarze efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii wyliczono na poziomie 1,27, zarówno dla przedsiębiorców jak i budynków wielorodzinnych.

Z uwagi na fakt, że wsparcie dla przedsiębiorców w formie IF w obszarze gospodarki o obiegu zamkniętym zostało dodane na etapie negocjacji FEŁ2027 z Komisją Europejską, nie był wyliczany podówczas efekt dźwigni dla tego typu działań, jednak można przyjąć, że efekt dźwigni w ww. obszarze będzie się kształtował na poziomie oszacowanym dla pożyczek dla MŚP, czyli w granicach 1,16-1,27.

Priorytet: 6. FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ŁÓDZKIEGO PRZYJAZNEGO MIESZKAŃCOM

Dźwignię dla pożyczek w obszarze kultury i turystyki oszacowano na poziomie 1,33.

Należy mieć na uwadze fakt, że efekt dźwigni szacowany był w 2021 r. w oparciu o przyjęte przez ewaluatora założenia dotyczące m.in.: rodzaju IF, typu Ostatecznego Odbiorcy, parametrów IF i poziomu szkodowości, a uzyskane wyniki trzeba traktować jako przybliżone z uwagi na zmieniającą się sytuację rynkową oraz potencjalną modyfikację projektowanych IF.

XII. Polityka wyjścia

Ponowne wykorzystanie środków przypisanych do instrumentów finansowych po zakończeniu okresu kwalifikowalności, będzie odbywało się zgodnie z art. 62 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego oraz Umową o finansowanie zawierającą szczegóły w zakresie polityki wyjścia, z uwzględnieniem Strategii Rozwoju Województwa Łódzkiego 2030, innych dokumentów, strategii lub programów przyjętych lub wskazanych przez IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027. Określenie zasad, sposobu i formy ponownego wykorzystania środków po zakończeniu okresu kwalifikowalności, będzie należało do IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027.

Polityka wyjścia będzie realizowana z uwzględnieniem konieczności zapewnienia demarkacji ze środkami pochodzącymi ze zwrotów z perspektyw finansowych 2007-2013 i 2014-2020.

XIII. Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej

Aktualizacja lub zmiana Strategii będzie dokonywana w oparciu o postanowienia Umowy o finansowanie na wniosek IZ FEŁ2027 / IP FEŁ2027 lub MFP.

Zdarzeniami uzasadniającymi przeprowadzenie wyżej wskazanego procesu będą w szczególności następujące okoliczności:

- gdy uzasadniają to dotychczasowe wyniki Funduszu Powierniczego i ich wpływ na gospodarkę województwa łódzkiego,
- gdy wystąpią znaczące zmiany na rynku lub inne zdarzenia mające realny wpływ na sytuację społeczno - gospodarczą w województwie łódzkim lub popyt na poszczególne IF,
- jeśli nastąpi zmiana zapisów FEŁ2027 lub innych dokumentów programowych lub strategicznych,
- gdy nastąpią zmiany w regulacjach prawnych (unijnych lub krajowych), w tym dokumentach wykonawczych wydanych przez Komisję Europejską lub ministra właściwego do spraw rozwoju,
- jeżeli zostanie zaktualizowana Ocena ex ante w zakresie uzasadniającym zmianę Strategii,
- jeżeli wystąpi tzw. siła wyższa.

Załącznik nr 1 do Strategii Inwestycyjnej dla wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027

Wskaźniki do Strategii Inwestycyjnej dla wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Łódzkiego 2021-2027				
Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Rodzaj wskaźnika	Cel pośredni (produkt) w 2024 r. Wartość bazowa (rezultat)	Cel końcowy
Działanie FELD.01.06 Inwestycje w MŚP – IF				
Wskaźniki główne				
RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych ¹	przedsiębiorstwa	produkt/kluczowy (horyzontalny)	64	641
PLRR003 Wartość inwestycji prywatnych uzupełniających wsparcie publiczne – instrumenty finansowe	PLN	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	91 400 000
Wskaźniki do monitorowania				
PLRO001 Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO002 Liczba wspartych małych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO003 Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO006 Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie w zakresie transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCR001 Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach	EPC/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR024 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje produktowe	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR025 Małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wprowadzające innowacje procesowe	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR026 MŚP wprowadzające innowacje marketingowe	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR027 MŚP wprowadzające innowacje organizacyjne	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR028 Liczba wprowadzonych innowacji produktowych	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR029 Liczba wprowadzonych innowacji procesowych	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR030 Liczba wprowadzonych innowacji marketingowych	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR031 Liczba wprowadzonych innowacji organizacyjnych	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-

¹ Wskaźnik RCO003 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRO001, PLRO002 i PLRO003

Działanie FELD.02.03 Efektywność energetyczna – IF				
Wskaźniki główne				
RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych ²	przedsiębiorstwa	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	27
RCO018 Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	124
RCO019 Budynki publiczne o lepszej charakterystyce energetycznej	m ²	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	12 324
PLRO023 Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	20
PLRO165 Liczba nowych/zmodernizowanych punktów świetlnych	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	917	9 170
RCR026 Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) ³	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	16 048
RCR029 Szacowana emisja gazów cieplarnianych	tona ekwiwalentu CO ₂ /rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	8 930
PLRR010 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i ciepłej ⁴	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	19 793
Wskaźniki do monitorowania				
PLRO001 Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO002 Liczba wspartych małych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO003 Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO004 Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO022 Powierzchnia użytkowa budynków mieszkalnych poddanych termomodernizacji	m ²	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO020 Długość wybudowanych sieci ciepłowniczych	km	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
FELDO004 Długość wybudowanych sieci chłodniczych	km	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
PLRO021 Długość zmodernizowanych sieci ciepłowniczych	km	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
FELDO005 Długość zmodernizowanych sieci chłodniczych	km	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
RCO065 Pojemność nowych lub zmodernizowanych lokali socjalnych	osoby	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO025 Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne)	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO026 Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE	MW	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO027 Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE	MW	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO034 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO035 Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-

² Wskaźnik RCO003 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRO001, PLRO002 i PLRO003 i PLRO004

³ Wskaźnik RCR026 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRR072, PLRR073, PLRR074 i PLRR075

⁴ Wskaźnik PLRR010 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRR011 i PLRR012

PLRO036 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO037 Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCO123 Lokale mieszkalne wykorzystujące kotły i systemy ciepłownicze zasilane gazem ziemnym zastępujące instalacje zasilane stałymi paliwami kopalnymi	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO199 Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FS/FST)	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO237 Liczba powstałych magazynów energii cieplnej	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
FELDO001 Liczba powstałych magazynów chłodu.	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO003 Pojemność magazynu ciepła lub chłodu	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO007 Liczba audytów energetycznych objętych wsparciem w ramach dotacji	MWh	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
PLRR072 Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR073 Roczne zużycie energii pierwotnej w: budynkach publicznych	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR074 Roczne zużycie energii pierwotnej w: przedsiębiorstwach	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR075 Roczne zużycie energii pierwotnej w: innych niż lokale mieszkalne, budynki publiczne i przedsiębiorstwa	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR011 Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR012 Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCR105 Szacowana emisja gazów cieplarnianych z kotłów i systemów ciepłowniczych przekształconych z zasilania stałymi paliwami kopalnymi na zasilanie gazem	tona ekwiwalentu CO2/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCR001 Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach	EPC	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR009 Liczba dodatkowych użytkowników podłączonych do sieci ciepłowniczej	użytkownicy	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
FELDR002 Liczba dodatkowych użytkowników podłączonych do sieci chłodniczej	osoby	rezultat/specyficzny (programowy)	-	-
PLRR028 Liczba wprowadzonych innowacji produktowych	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-

Działanie FELD.02.07 Odnawialne źródła energii – IF

Wskaźniki główne

RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych ⁵	przedsiębiorstwa	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	20
RCO022 Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej) ⁶	MW	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	18
PLRO034 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	1 099

⁵ Wskaźnik RCO003 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRO001, PLRO002, PLRO003 i PLRO004

⁶ Wskaźnik RCO22 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRO026 i PLRO027

PLRO036 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	562
RCR031 Wytworzona energia odnawialna ogółem (w tym: energii elektrycznej, energii cieplnej) ⁷	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	28 146
Wskaźniki do monitorowania				
PLRO001 Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO002 Liczba wspartych małych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO003 Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO004 Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO026 Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł OZE	MW	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO027 Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł OZE	MW	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCO097 Liczba wspartych społeczności energetycznych działających w zakresie energii odnawialnej	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO031 Długość wybudowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE	km	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO032 Długość zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla OZE	km	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO035 Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO037 Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO208 Pojemność magazynów energii elektrycznej	MWh	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO237 Liczba powstałych magazynów energii cieplnej	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
FELDO001 Liczba powstałych magazynów chłodu	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
PLRO238 Liczba powstałych magazynów energii elektrycznej	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
FELDO003 Pojemność magazynu ciepła lub chłodu	MWh	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO009 Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z energii wodnej	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO010 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO011 Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO012 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO013 Liczba zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej przy wykorzystaniu energii promieniowania słonecznego	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO014 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z biomasy i biogazu	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO015 Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej z biomasy i biogazu	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-

⁷ Wskaźnik RCR031 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRR013 i PLRR014

FELDO016 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z biomasy	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO017 Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z biomasy	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO018 Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
FELDO019 Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z energii geotermicznej	szt.	produkt/specyficzny (programowy)	-	-
PLRR013 Ilość wytworzonej energii elektrycznej ze źródeł OZE	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR014 Ilość wytworzonej energii cieplnej ze źródeł OZE	MWh/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR009 Liczba dodatkowych użytkowników podłączonych do sieci ciepłowniczej	użytkownicy	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
FELDR002 Liczba dodatkowych użytkowników podłączonych do sieci chłodniczej	osoby	rezultat/specyficzny (programowy)	-	-
RCR001 Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach	EPC	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCR032 Dodatkowa moc zainstalowana odnawialnych źródeł energii	MW	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR028 Liczba wprowadzonych innowacji produktowych	szt.	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-

Działanie FELD.02.14 Gospodarka o obiegu zamkniętym – IF				
Wskaźniki główne				
RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych ⁸	przedsiębiorstwa	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	2
PLRO179 Liczba wspartych instalacji w zakresie ograniczania ilości odpadów powstających w procesach produkcyjnych	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	2
Wskaźniki do monitorowania				
PLRO001 Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO002 Liczba wspartych małych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO003 Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO004 Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCR001 Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach	EPC	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRR020 Ilość zredukowanych odpadów będących pozostałością w procesie produkcyjnym przedsiębiorstwa	tony/rok	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-

Działanie FELD.06.05 Kultura i turystyka – IF				
Wskaźniki główne				
RCO077 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	14
RCO003 Przedsiębiorstwa objęte wsparciem z instrumentów finansowych ⁹	przedsiębiorstwa	produkt/kluczowy (horyzontalny)	0	6

⁸ Wskaźnik RCO003 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRO001, PLRO002, PLRO003 i PLRO004

⁹ Wskaźnik RCO003 jest agregujący dla wykazanych jako monitoringowe wskaźników: PLRO001, PLRO002, PLRO003 i PLRO004

RCR077 Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	odwiedzający /rok	rezultat/ kluczowy (horyzontalny)	63 181	77 762
Wskaźniki do monitorowania				
PLRO132 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR)	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO139 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO136 Długość odnowionych szlaków turystycznych	km	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO137 Długość utworzonych szlaków turystycznych	km	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO138 Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO140 Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO144 Liczba wspartych obiektów w miejscach dziedzictwa naturalnego	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO199 Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FS/FST)	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO001 Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO002 Liczba wspartych małych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO003 Liczba wspartych średnich przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
PLRO004 Liczba wspartych dużych przedsiębiorstw	szt.	produkt/kluczowy (horyzontalny)	-	-
RCR001 Miejsca pracy utworzone we wspieranych jednostkach	EPC	rezultat/kluczowy (horyzontalny)	-	-